

Vejledning til Inatsisartutlov om boligsikring i lejeboliger

December 2017

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

Indhold

1. Lovhjemmel	3
2. Ansøgning	3
2.1. Oplysninger til brug for afgørelsen	3
2.2. Husstandsoplysninger	3
2.2.1. Bopælsoplysninger	3
2.2.2. Personer tilmeldt folkeregisteradressen, men uden fast bopæl	4
2.2.3. Børn og unge	4
2.2.4. Hjemmeboende børn og unge med eventuelle ægtefæller	4
2.3. Bolig- og huslejeoplysninger	4
2.4. Indkomstoplysninger	6
2.5. Opgørelse af samlet aktuel indkomst	7
2.6. Boligen og dens indretning	7
3. Behandling af ansøgningen	8
3.1. Der ydes boligsikring til	8
3.2. Der ydes ikke boligsikring til	8
3.3. Indkomstgrænser	8
3.4. Beregning af boligsikringsydelsen	9
3.5. Udbetaling	10
3.6. Meddelelse til ansøgeren	10
3.7. Klageadgang	10
3.8. Meddelelse til udlejerens	10
4. Ændringer i husstandens aktuelle indkomst	11
5. Kontrol af udbetalinger	11
6. Boligsikringens ophør	12
7. Tilbagebetaling	12
8. Boligsikringsåret	14
9. Sagsbehandlingsretlige regler	14
9.1. Klage	14
9.2. Sagsoplysning inden afgørelse	14
9.2.1. Indledning	14
9.2.2. Partsbegrebet	14
9.2.3. Oplysning af sagen/notatpligt	14
9.2.4. Udsættelse af sagen	15
9.2.5. Høring af parterne	15
9.3. Afgørelse af sagen	15
9.3.1. Er sagen klar til afgørelse?	16
9.3.2. Afgørelsens form	16
9.3.3. Begrundelse	16
9.3.4. Klagevejledning	16

1. Lovhjemmel

Lovgrundlaget for ydelse af boligsikring er i Inatsisartutlov nr. 23 af 7. december 2015 om boligsikring i lejeboliger med senere ændringer, samt det til enhver tid gældende Cirkulære om gældende sociale kontantydelse. Inatsisartutloven trådte i kraft den 1. januar 2016

2. Ansøgning

Ansøgning om boligsikring i lejeboliger sker ved udfyldning af et ansøgningskema. Ansøgningen modtages og behandles i kommunen. Ansøgning kan indgives fysisk såvel som elektronisk på www.sullisivik.gl (kræver nemID).

Ansøgningskema kan downloades på www.sullisivik.gl

Ved flytning til anden bolig skal der indgives fornyet ansøgning, jf. § 14, stk. 2.

2.1. Oplysninger til brug for afgørelsen

Kravet om afgivelse af oplysninger til brug for afgørelsen følger af § 10.

Ved ansøgning afgiver ansøgeren oplysninger i ansøgningskemaet. Ansøgningskemaet modtages i kommunen, vedlagt kopi af lejekontrakten, oplysninger om indkomstforhold, familiesammensætning og oplysninger om boligen og dens indretning. Under sagens behandling sammenholdes oplysningerne med oplysninger, som kommunen er i besiddelse af.

Det fremgår af § 6, at ansøgeren har pligt til at fremkomme med oplysninger, som vil have betydning for vurdering og beregning af ansøgerens ret til boligsikring.

Dette indebærer en oplysningspligt for ansøgeren til at oplyse om ændringer i økonomiske og personlige forhold, for eksempel indgåelse eller ophævelse af ægteskab, registreret partnerskab, etablering af samliv eller ændrede indkomstforhold.

2.2. Husstandsoplysninger

2.2.1. Bopælsoplysninger

Oplysninger om husstandens sammensætning indhentes i kommunens folkeregister. Opmærksomheden henledes på, at der kan være afvigelser mellem oplysninger i folkeregistret og husstandens sammensætning.

Alle med **fast bopæl** i boligen betragtes som hørende til husstanden. **Fast bopæl** forstås som det sted (bolig), hvor man regelmæssigt sover, når man ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor man har sine ejendele.

Begrebet "fast bopæl" er identisk med den definition af begrebet, der er anvendt i § 6, i Anordning nr. 1198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister om folkeregistrering (CPR-loven). Ved fortolkningen af bopælsbegrebet, tages der derfor hensyn til den fortolkning, der er anlagt af begrebet i folkeregistersammenhæng.

Antallet af personer i husstanden registreres.

2.2.2. Personer tilmeldt folkeregisteradressen, men uden fast bopæl

Personer, der er tilmeldt folkeregisteradressen, men ikke reelt har fast bopæl på bopælsadressen, vil ikke blive medregnet, når boligsikringen udregnes.

Der kan være tale om tidligere beboere på adressen, der ikke har opdateret folkeregisteradressen, eller om tidligere samlevere, der har fraflyttet boligen.

Disse personer har ikke reelt fast bopæl i boligen, og opfylder ikke betingelserne for fast bopæl på folkeregisteradressen jf. formuleringerne i CPR-loven.

Kravet om **fast bopæl** er ikke opfyldt, når der er tale om en permanent fraflytning.

2.2.3. Børn og unge

Antal børn i boligen registreres.

Et barn skal som udgangspunkt registreres efter samme regler som voksne, dvs. der hvor barnet regelmæssigt sover og opholder sig og har sine ejendele, jf. § 6 i CPR-lovgivningen.

Hjemmeboende børn medregnes indtil udgangen af den måned, hvor de fylder 18 år, jf. § 5, stk. 3.

Når en hjemmeboende ung person fylder 18 år, kan det medføre, at boligsikring skal reguleres.

2.2.4. Hjemmeboende børn og unge med eventuelle ægtefæller

Såfremt barnet eller den unge person har egenindtægt, vil den unges indkomst medregnes i husstandens samlede aktuelle indkomst. Husstandens samlede aktuelle indkomst indgår som grundlag for beregning af boligsikring, jf. § 5, stk. 1.

Det samme gør sig gældende, såfremt den unges eventuelle ægtefælle, samlever eller registreret partner også har fast bopæl i husstanden, og har en aktuel indkomst.

2.3. Bolig- og huslejeoplysninger

Kopi af lejekontrakten kræves som dokumentation for, at der er tale om lejemål, antal rum i boligen samt huslejestørrelse. Såfremt der er sket ændringer i huslejen siden lejekontrakten blev indgået, kræves dokumentation for den ændrede husleje.

Lejemålet skal være indgået skriftligt. Fra 1. januar 2002 skal både offentlige og private lejemål være indgået på en trykt formular, autoriseret af Naalakkersuisut.

Huslejen skal være beregnet i henhold til bestemmelser herom i Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger med senere ændringer.

Den rene husleje og forbrugsudgifter skal være udspecificeret, idet der kun kan ydes boligsikring til den rene husleje, jf. § 4, stk. 1. Der vil ikke kunne ydes boligsikring til vand, el, varme mv. Dette følger af § 4, stk. 2.

I udlejningsboliger hvor betaling til udlejer omfatter såvel boligen som forbrugsudgifter og uden særskilt specifikation af forbrugsudgifter, må der foretages en skønsmæssig ansættelse af forbrugsudgifter. En skønsmæssig ansættelse kan f.eks. ske på grundlag af en forholdsmæssig fordeling af udlejers samlede omkostninger til forbrug på grundlag af ejendommens samlede areal.

Beregning af huslejen i offentlige og private udlejningsboliger er fastsat i Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger med senere ændringer § 28 ff og § 33.

Antallet af beboelsesrum i boligen registreres.

Antallet af beboelsesrum må ikke overstige antallet af personer i husstanden med mere end ét rum, jf. § 3, stk. 1.

Hvis boligen er større end det tilladte, kan lejereren søge om dispensation hos kommunalbestyrelsen. Dispensation kan bevilges, hvis særlige omstændigheder taler derfor, f.eks. til en husstand, hvis børn er anbragt udenfor hjemmet, hvor det skønnes hensigtsmæssigt at bevare børnenes værelser til evt. hjemgivelse

Der kan endvidere være andre særlige forhold som taler for, at dispensation bevilges. Det må bero på kommunens skøn i enkelte tilfælde, hvorvidt dispensation skal bevilges, jf. § 3, stk. 2.

2.3.1 Alvorlig social begivenhed, (ægtefælles død el. lign. social begivenhed)

Med virkning fra 1. januar 2018 er der indført en undtagelse fra §3, stk. 1 i loven. Undtagelsen betyder at husstande, hvor der indtræder en alvorlig social begivenhed, herunder eksempelvis en ægtefælles død el.lign., ikke omfattes af reglen i §3, stk. 1, der fastsætter, at antallet af beboelsesrum ikke må overstige antallet af personer i husstanden med mere end et.

Af den nye undtagelsesbestemmelse i § 3, stk. 2 fremgår det, at den efterlevende ægtefælle eller samlever efter en social begivenhd fortsat har krav på at modtage boligsikring, selv om antallet af beboelsesrum som følge af et dødsfald overstiger antallet af beboere med mere end et.

Det samme gælder, når der indtræder en social begivenhed, der reducerer antal personer i en husstand.

En social begivenhed vil kunne være:

- 1) dødsfald,
- 2) skilsmisse,
- 3) en ægtefælle eller samlever der flytter på plejehjem,
- 4) et barn der flytter til anden by for uddannelse,
- 5) et barn med handicap der anbringes uden for hjemmet, og

6) andre tilsvarende situationer.

Bestemmelsen giver lejeren ret til fortsat at modtage boligsikring i en periode på 6 måneder.

Fristen på 6 måneder skal regnes fra den dato, hvor den pågældende ægtefælle eller samlever er afgået ved døden eller den sociale begivenhed i øvrigt er indtrådt.

Hvis modtageren af boligsikringsydelsen indenfor de 6 måneder kan dokumentere, at der er ansøgt om en passende bolig, hvor antallet af beboelsesrum ikke overstiger antallet af personer i husstanden, kan boligsikringsydelsen opretholdes i indtil 24 måneder, jf. § 3, stk. 4.

Hvis den krævede dokumentation ikke er fremsendt inden 6 måneder fra begivenheden, ophører boligsikringen automatisk efter udløbet af 6 måneders perioden.

Lejer kan herefter først oppebære boligsikring igen, når lejer fremsender den krævede dokumentation.

Der kan ikke ske udbetaling af boligsikring med tilbagevirkende kraft. Lejer får ret til at oppebære boligsikring fra den dato, hvor kommunen modtager den krævede dokumentation. Lejer har ikke ret til boligsikring i den mellemliggende periode fra 6 måneder efter begivenheden og frem til kommunalbestyrelsen modtager den krævede dokumentation. Lejer kan ikke oppebære boligsikring udover 24 måneder efter begivenheden i medfør af stk. 3, hvis boligsikringen ophører i en periode, fordi lejer ikke har fremsendt den krævede dokumentation til kommunalbestyrelsen.

Afslår boligsikringsmodtager et boligtilbud, der opfylder kravet til forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere i husstanden, finder stk. 1 uanset stk. 3 anvendelse fra tidspunktet for afslaget, dog tidligst 6 måneder efter den sociale begivenheds indtræden, jf. § 3, stk. 4.

Lejeren har således en pligt til at tage imod et boligtilbud, der opfylder kravene til forholdet mellem beboelsesrum og antal beboere.

Hvis lejeren afslår et boligtilbud, der opfylder forholdet mellem antallet af beboelsesrum og antallet af beboere, bortfalder lejerens ret til boligsikring i medfør af stk. 3.

Såfremt boligtilbuddet ikke i forhold til antal beboelsesrum står i rimeligt forhold til antallet af personer i husstanden, - eksempelvis at en mor til 3 børn får tilbudt en etværelses lejlighed -, kan retten til boligsikring i 24 måneder dog ikke bortfalde.

2.4. Indkomstoplysninger

Husstandens samlede aktuelle indkomst er indarbejdet i webserviceløsninger på Fællesoffentlige System Platform og Kommunaladministrative winformatik-løsninger.

Ved tilkendelse af boligsikring og ved væsentlige ændringer i grundlaget for allerede tilkendt boligsikring lægges husstandens forventede samlede aktuelle indkomst til grund for beregningen.

Opgørelse af den samlede årlige aktuelle indkomst og den forventede samlede aktuelle indkomst fremgår af punkt 2.5

2.5. Opgørelse af samlet aktuel indkomst

Inatsisartutlov om boligsikring anvender husstandens samlede årlige aktuelle indkomst.

Den årlige samlede aktuelle indkomst beregnes som summen af A-indkomst og B-indkomst med fradrag af det til enhver tid gældende skattemæssige standardfradrag for de seneste 12 måneder forud for ansøgningstidspunktet.

Alderspensionister får fratrukket kr. 4.100 i deres aktuelle indkomst inden der beregnes boligsikring, jf. § 5 stk. 1, 2. pkt.

Det skattemæssige standardfradrag for 2016 udgør kr. 10.000,00 pr. person, som kan fratrækkes indkomsten. Den aktuelle indkomst skal dog være større end nul.

I den årlige samlede aktuelle indkomst medregnes ikke skattefrie indkomster. Det beror på den til enhver tid gældende skattelovgivning, hvilke indtægter, der er skattefrie.

Dog medregnes erhvervet lønindkomst ved tjeneste om bord på et skib, der er registreret i Dansk Internationalt Skibsregister eller Skattestyrelsens nettolønsregister. Sådan indkomst medregnes med nettobeløbet og uden omregning til bruttobeløb

For personer, der på ansøgningstidspunktet eller forud herfor driver eller har drevet selvstændig virksomhed kan der være behov for særskilt regnskab for den selvstændige virksomhed for de seneste 12 måneder. Hvis den selvstændige virksomhed er ophørt udgør forventet B-indkomst kr. 0,00

Ved tilkendelse af boligsikring og ved genberegning som følge af væsentlige ændringer i den aktuelle indkomst beregnes boligsikring på grundlag af den forventede årlige aktuelle indkomst.

Se også afsnit. 4. om ændringer i husstandens aktuelle indkomst og beregning af forventet aktuel indkomst.

2.6. Boligen og dens indretning

Boligsikringsbeløbet afhænger foruden det ovenfor anførte yderligere af lejemålets indretning.

Boligsikring ydes til leje af en bolig. Ved bolig forstås det sted, lejeaftalen giver lejeren beboelsesret til. Maksimal boligsikring udgør kr. 60.000 årligt og ydes til boliger der ikke anses som leje af enkeltværelser. Boligsikring til leje af enkeltværelser, kan maksimalt udgøre kr. 18.000 årligt.

Det beror på en konkret vurdering om boligen skal anses som et enkeltværelse.

Der kan som udgangspunkt lægges vægt på om lejeaftalen alene giver lejer beboelsesret til en mindre del af en større beboelsesenhed. F.eks. fremleje af et værelse i en større lejlighed eller hus.

Der kan endvidere lægges vægt på om lejer disponerer over eget bad/køkken eller deler dette med andre lejere. F.eks. leje af værelse i indkvarteringsboliger og med adgang til fælles køkken og bad.

3. Behandling af ansøgningen

3.1. Der ydes boligsikring til

Lejere i offentlige og private udlejningsboliger:

- 1) Lejemål i ejendomme ejet eller administreret af Naalakkersuisut og kommunerne.
- 2) Lejemål i ejendomme ejet af private. Det drejer sig om lejemål administreret af private udlejere.

For at der kan ydes boligsikring skal der være tale om en lejebolig, der er omfattet af Landstingsforordning om leje af boliger. Der skal betales en husleje, som defineret i Landstingsforordning om leje af boliger, hvilket boligsikring kan beregnes i forhold til.

Boligsikring ydes til husstande, der bebor en lejebolig, der er omfattet af Landstingsforordning om leje af boliger, jf. § 1.

3.2. Der ydes ikke boligsikring til

Såfremt der er tale om en bolig, som ikke er omfattet af lejeforordningen, vil der ikke kunne ydes boligsikring.

Lejeforordningen undtager en række lejeforhold herunder boliger, der af Grønlands Selvstyre og kommunerne stilles til rådighed for uddannelsessøgende som led i deres uddannelse (kollegieboliger). Der henvises til § 3 og 4 i lejeforordningen.

3.3. Indkomstgrænser, maksimums- og minimumsydelse, minimums egenbetaling og aftrapning.

Boligsikringen aftrappes glidende ved stigende indkomst jf. bilag. For modtagere af boligsikring uden børn er minimums egenbetalingen 95 pct. af huslejen, mens den er 98 pct. for modtagere med børn. Aftrapningen af boligsikringen starter ved en aktuel indkomst på 60.000 kr. for modtagere uden børn og 25.000 kr. for modtagere med børn.

Aftrapning og minimums egenbetaling	Husstande uden børn	Husstande med børn
Minimums egenbetaling i pct.	95	98
Start aftrapning kr.	60.000	25.000
Aftrapning	0,7	0.25

Beløbsgrænserne følger af det til enhver tid gældende Takstcirkulære om gældende sociale kontantydelse.

3.4. Beregning af boligsikringsydelsen

Boligsikring ydes til den rene husleje, jf. § 4.

Det betyder, at udgifter til forbrug, f.eks. el, varme, vand m.m. **ikke indgår** i beregningen af boligsikringsydelsen.

Boligsikringen beregnes ved at udregne tilskudsprocenten.

Tilskudsprocenten fastsættes som procentdel af huslejen, ud fra husstandens indkomst, om husstanden har børn samt boligen og dens indretning.

Tilskudsprocenten fastsættes på følgende måde:

Tilskudsprocent: Minimumsegenandel – (aftrapning x ((indkomst – fradrag) / 1000))
--

Eksempel på beregning af tilskudsprocent til husstand uden børn:

Aktuel indkomst: 160.000

Minimums egenbetaling: 95%

Husleje: 48.000 kr. årligt.

Tilskudsprocent: $95 - (0,7 \times ((160.000 \text{ kr.} - 60.000 \text{ kr.}) / 1000)) = 25$

Boligsikring: $48.000 \text{ kr.} \times 25\% = 12.000 \text{ kr.}$ årligt

Eksempel på beregning af tilskudsprocent til husstand med 2 børn:

Aktuel indkomst: 220.000

Minimums egenbetaling: 98%

Husleje 78.000 årligt.

Tilskudsprocent: $98 - (0,25 \times ((220.000 \text{ kr.} - 25.000 \text{ kr.}) / 1000)) = 49,2$

Boligsikring: $78.000 \times 49,2\% = 38.376 \text{ kr.}$ årligt

Når husstandens status ændres fra uden børn til med børn eller med børn til uden børn ændres tilskudsprocenten fra den 1. i måneden.

Såfremt boligsikringsydelsen overstiger maksimumydelsen - eller kr. 60.000 årligt / kr. 5.000 månedligt - fastsættes ydelsen svarende til maksimumydelsen.

Såfremt boligsikringsydelsen overstiger maksimumydelsen for enkeltværelser - eller kr. 18.000 årligt / kr. 1.500 månedligt - fastsættes ydelsen svarende til maksimumydelsen.

Såfremt boligsikringsydelsen er mindre end minimumydelsen - eller kr. 1.200 årligt / kr. 100 månedligt – kan der ikke ydes boligsikring.

Ved ret til boligsikring i mindre end et år udgør boligsikring en forholdsmæssig del.

3.5. Udbetaling

Boligsikring ydes med virkning fra den 1. i måneden efter ansøgningens indgivelse, og betingelserne er opfyldt, jf. § 12, stk. 1.

Boligsikringsydelsen udbetales til udlejeren, jf. § 11, stk. 3. Udlejeren modregner ydelsen i huslejen.

3.6. Meddelelse til ansøgeren

Kommunalbestyrelsens afgørelse vedrørende boligsikring meddeles skriftligt til ansøger.

Meddelelse om afslag skal indeholde begrundelse og henvisning til den anvendte lovregel og evt. administrativ fastsatte bestemmelse, ligesom afgørelsen skal opfylde kriterierne fastsat i sagsbehandlingsloven.

Meddelelse om afslag skal være ledsaget af en vejledning om klageadgang.

Ved tildeling af boligsikring skal ansøgeren gøres opmærksom på pligten til at meddele kommunen, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for den tildelte boligsikring.

3.7. Klageadgang

Kommunalbestyrelsens afgørelser i henhold til boligsikringsforordningen kan påklages til Det Sociale Ankenævn i overensstemmelse med reglerne i landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation, jf. § 16.

Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation fastsætter i § 8, at i sager, hvor kommunalbestyrelsen i medfør af det sociale regelsæt har truffet afgørelse, kan indbringes for Det Sociale Ankenævn inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen.

Yderligere informationer om klage til Det Sociale Ankenævn fremgår under afsnit 9.

3.8. Meddelelse til udlejeren

Størrelsen af den bevilgede boligsikring samt bevillingsperioden meddeles skriftligt til udlejeren. Hvis der sker ændringer i løbet af boligsikringsåret meddeles dette ligeledes skriftligt.

4. Ændringer i husstandens aktuelle indkomst

Ændringer i husstandens samlede aktuelle indkomst kan betyde, at det udbetalte boligsikringsbeløb ikke længere er korrekt. Der kan således være tale om, at beløbet skal justeres grundet lønnedgang, eller boligsikringsbeløbet skal nedjusteres på grund af øgede husstandsindkomster.

Der kan også ske ændringer i husstandsindkomsten ved permanent reduktion af husstandssammensætningen, ved overgang fra lønindtægt til pension eller lignende, på grund af dødsfald, påbegyndelse af længerevarende uddannelse eller skilsmisse.

Hvis der sker væsentlige ændringer i de forhold, skal boligsikringsbeløbet genberegnes på baggrund af de aktuelle forhold. Dette følger af § 5, stk. 2. Dette gælder uanset om ændringen medfører op - eller nedgang i husstandsindkomsten.

Genberegning skal ske, når forudsætningerne for beregningen af den forventede årlige aktuelle indkomst er bortfaldet eller væsentligt ændret, således at de økonomiske forhold er væsentligt ændrede.

Til brug for genberegningen skal foreligge dokumentation for ændringer i de personlige og økonomiske forhold, der lægges til grund for en omberegning af boligsikringsbeløbet. Genberegning af boligsikring som følge af væsentlige ændringer skal ske på grundlag af den forventede samlede aktuelle indkomst og med virkning for den resterende del af boligsikringsåret

Modtagere er ifølge lovens § 6, stk. 2 forpligtet til at underrette kommunen om ændringer i forhold til betydning for retten til boligsikring.

5. Kontrol af udbetalinger

Kommunen kontrollerer de enkelte bevillinger, inden ydelsen betales til udlejeren. Bevillingen samt udbetalingerne skal fremgå i den enkelte sag, og skal kunne kontrolleres.

Kommunalbestyrelsen har i boligsikringslovgivningen en forpligtelse til at føre kontrol med udbetalingen af boligsikring. Dette følger af § 7.

Kontrollen skal være med til at sikre, at der ikke sker udbetaling af boligsikring til personer, som ikke er berettiget hertil.

Det tydeliggøres med lovens § 7, at kommunalbestyrelsen har en forpligtelse til løbende at iagttage boligsikringsudbetalingen, herunder tage stilling til nye oplysninger, der kan rejse tvivl om beløbets størrelse og berettigelse. Såfremt kommunalbestyrelsen på baggrund af den løbende kontrol eller øvrige nye oplysninger får mistanke om, at beløbet udbetales i større omfang end hjemlet, skal kommunalbestyrelsen iværksætte foranstaltninger med henblik på at undersøge, om den udbetalte boligsikring skal reguleres.

Bestemmelsen synliggør kommunernes forpligtelse til at føre tilsyn med udbetaling af sociale ydelser. Det er med bestemmelsen ikke tiltænkt, at kommunerne skal føre nøje

tilsyn med hver enkelt udbetaling. Derimod er det mere tiltænkt som en generel forpligtelse til løbende at holde opsyn med udbetaling af sociale ydelser, herunder boligsikring.

6. Boligsikringens ophør

Boligsikringen ophører, når betingelserne for at modtage boligsikring ikke længere er opfyldt. Dette følger af § 14, stk. 1.

Ved flytning til en anden bolig ophører boligsikring. Ansøgeren skal derfor indgive ny ansøgning om boligsikring. Dette følger af § 14, stk. 2.

7. Tilbagebetaling

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling af boligsikring, hvis en modtager af boligsikring har tilsidesat sin oplysningspligt, jf. § 13 i lov om boligsikring.

En afgørelse om tilbagebetaling er omfattet af Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning. Inden der træffes afgørelse skal der foretages høring af modtageren af boligsikring. En afgørelse om tilbagebetaling skal opfylde kravene til sagsoplysning, begrundelse og klagevejledning.

Krav på tilbagebetaling i medfør af § 13 i lov om boligsikring kræver, at kommunalbestyrelsen kan dokumentere at modtageren af boligsikring ikke har været berettiget til at modtage boligsikring eller alene med et mindre beløb.

Krav på tilbagebetaling kræver dernæst, at modtager af boligsikring mod bedre vidende har modtaget boligsikring eller boligsikring med et for højt beløb.

Krav på tilbagebetaling kræver endelig at der er en årsagsforbindelse mellem tilsidesættelse af oplysningspligten og den forkerte udbetaling af boligsikring.

Det er en forudsætning for at tillægge manglende overholdelse af oplysningspligten virkning, at modtageren af boligsikring er blevet grundigt vejledt om, hvilke forhold der skal gives oplysning om og har fået oplyst at tilsidesættelse af oplysningspligtens vil kunne medføre krav på tilbagebetaling.

Den, der modtager boligsikring, har pligt til at oplyse om ændringer i forhold, der har betydning for afgørelse om boligsikring. Kommunalbestyrelsen bør som led i afgørelse om tildeling af boligsikring samtidig give modtageren meddelelse om oplysningspligt ved ændringer eller fejl i de forhold, der indgår i afgørelse om boligsikring. Det bør samtidig oplyses at tilsidesættelse af oplysningspligten kan resultere i krav om tilbagebetaling.

Modtagerens ansvar er knyttet til oplysningspligten, dvs. både til en pligt til at medvirke til sagens oplysning i forbindelse med ansøgningen og til en selvstændig løbende forpligtelse til at underrette kommunalbestyrelsen om udbetaling af f.eks. ændringer i husstandens størrelse, børn der flytter hjemme fra, ændringer i indkomstforhold eller fremleje af værelse. Undlader borgeren at oplyse kommunalbestyrelsen om disse forhold, oppebærer han ydelsen uberettiget.

Hvis det objektivt kan konstateres, at modtageren ikke har opfyldt sin oplysningspligt og dermed uberettiget har oppebåret boligsikring, må kommunalbestyrelsen foretage en vurdering af, om modtageren af boligsikring har modtaget boligsikringen mod bedre vidende. Mod bedre vidende foreligger, når modtageren er sig fuldt bevidst, at opfyldelse af oplysningspligten ville indebære, at han ikke ville kunne modtage boligsikring eller ville have fået en mindre boligsikring, hvis kommunalbestyrelsen havde været bekendt med de relevante oplysninger. Det vil sige, at den pågældende har haft til hensigt at tilbageholde oplysninger, som ville have haft afgørende indflydelse på retten til boligsikring.

Også i den situation, hvor modtageren af boligsikring ikke bevidst har undladt at give oplysninger, vil der alligevel kunne rejses krav om tilbagebetaling, hvis undladelsen skyldes uopmærksomhed eller glemsomhed. I denne vurdering må man se på, om forholdet kan bebrejdes modtageren af boligsikring, der er handlet anderledes end man kunne forvente eller kræve af modtageren. Denne vurdering beror på, hvad man i almindelighed kræver at en ansøger om boligsikring oplyser om. Særlige forhold hos ansøgeren vil kunne få indflydelse på denne vurdering.

Det er kommunalbestyrelsen, der har bevisbyrden for, at boligsikring er modtaget mod bedre vidende eller i ond tro. Ond tro omfatter i denne forbindelse positivt viden om, at en opfyldelse af oplysningspligten vil medføre bortfald eller nedsættelse af boligsikring og grovere former for uagtsom ikke viden. Derimod bør ond tro kun undtagelsesvis omfatte simpel uagtsomhed.

Hvis man i kommunalbestyrelsen vurderer, at betingelser for at rejse et tilbagebetalingskrav er til stede, har man også pligt til at rejse kravet.

Tilbagebetalingskravet omfatter kun den del af boligsikringen, som må anses for at være modtaget uberettiget mod bedre vidende. Kommunalbestyrelsen skal derfor kortlægge, hvor stort og hvordan det for meget udbetalte beløb er opstået, og hvad årsagen er til, at fejludbetalingen er opstået. Årsagen vil som oftest være indtægtsændringer, ændringer i samlivsforhold, flytninger m.v.

Et godt forarbejde i boligsikrings sagen med overholdelse af de almindelige forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler er således en betingelse for at gennemføre et tilbagebetalingskrav på grundlag af dokumentation i sagen for f.eks. at der er orienteret om oplysningspligt, at der er foretaget den fornødne partshøring, givet fyldestgørende begrundelse for ophør af boligsikring m.v.

Krav om tilbagebetaling af boligsikring rejses og gennemføres af kommunalbestyrelsen og inddrives af kommunalbestyrelsen. Krav på tilbagebetaling af boligsikring er ikke omfattet af landstingslov om inddrivelse og forebyggelse af restancer til det offentlige, men inddrives i overensstemmelse med reglerne herom, jf. § 13, stk. 2.

8. Boligsikringsåret

Boligsikringsåret følger kalenderåret som løber fra 1. januar til 31. december, når lejeboligen ikke er tilknyttet en boligafdeling, jf. § 9.

I lejeboliger reguleres boligsikringen ved regnskabsårets afslutning og ved huslejeændringer. Er en lejebolig tilknyttet en boligafdeling, følger boligsikringsåret den enkelte boligafdelings regnskabsår.

9. Sagsbehandlingsretlige regler

Administration af lov om boligsikring skal ske i overensstemmelse med Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning (sagsbehandlingsloven), Landstingslov om offentlighed i forvaltning (offentlighedsloven) samt almindelige forvaltningsretlige principper og god forvaltningsskik.

Sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven er offentliggjort på www.lovgivning.gl

Nedenfor gengives i kort form de centrale forvaltningsretlige regler og principper.

9.1. Klage

Det følger af god forvaltningsskik, at kommunens afgørelse meddeles ansøgeren skriftligt. Afgørelsen skal indeholde en begrundelse samt henvise til relevante retsregler, medmindre afgørelsen giver ansøgeren fuldt ud medhold.

Skriftlige afgørelser, som kan påklages til en anden myndighed, skal endvidere indeholde en klagevejledning med informationer om klageinstans, oplysning om fremgangsmåde og eventuel tidsfrist. Dette gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver borgeren medhold.

Afgørelser truffet efter boligsikringslovgivningen kan påklages til Det Sociale Ankenævn efter reglerne i Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse.

En afgørelse truffet af en kommunalbestyrelse, et kommunalt udvalg eller en bygdebestyrelse kan af parten påklages til Det Sociale Ankenævn, Postboks 689, 3900 Nuuk, inden for en frist af 4 uger, regnet fra modtagelsen af afgørelsen.

9.2. Sagsoplysning inden afgørelse

9.2.1. Indledning

Når en kommune træffer en beslutning, som har karakter af en afgørelse i sagsbehandlingslovens forstand, skal reglerne om sagsoplysning, partshøring, begrundelse m.v. følges, jf. nedenfor.

9.2.2. Partsbegrebet

Ansøgeren om boligsikring er part i en sag. Endvidere gælder det generelt, at enhver anden person, som har en direkte, væsentlig, individuel og retlig interesse i en konkret sag, er part.

9.2.3. Oplysning af sagen/notatpligt

Kommunen er forpligtet til at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, dvs., at der er det fornødne grundlag til at træffe en korrekt afgørelse.

Alle oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er af betydning for sagens afgørelse, og som mundtligt meddeles kommunen, skal noteres, jf. § 6 landsstingslov om offentlighed i forvaltningen.

9.2.4. Udsættelse af sagen

Såfremt en part under sagens behandling anmoder om aktindsigt i sagens dokumenter, og denne anmodning efter landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltnings regler om partsaktindsigt skal imødekommes, skal kommunen som udgangspunkt udsætte sagens afgørelse, indtil parten har haft mulighed for at gøre sig bekendt med sagens dokumenter, jf. sagsbehandlingslovens § 11.

Herudover kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling som udgangspunkt forlange, at sagen udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse til sagen. Kommunen kan fastsætte en frist for denne udtalelse. Der henvises til sagsbehandlingslovens § 21.

9.2.5. Høring af parterne

En kommunen skal som udgangspunkt høre en part over alle oplysninger vedrørende faktiske omstændigheder af væsentlig betydning for sagen, der kan være til ugunst for parten, jf. sagsbehandlingslovens § 19 (partshøring). Der kan dog efter en konkret vurdering undlades partshøring af visse typer af oplysninger.

Sker beregning af boligsikring f.eks. på grundlag af oplysninger om A- og B-indkomst, som hidrører fra skattemyndighederne, kan der efter omstændighederne undlades partshøring herom.

Som karakteristiske eksempler på typer af oplysninger, hvis indhentelse ikke uden videre bør udløse en pligt til partshøring kan nævnes oplysning fra kirkebøgerne om parternes fødselsdata, folkeregisteroplysninger om den pågældendes civilstand og nationalitet, uomtvistede oplysninger fra skattemyndighederne om skattepligtig indkomst og i det hele taget oplysninger, der som følge af, at de hidrører fra vedkommende offentlige myndighed, har et tilsvarende autentisk præg.

Der må dog også foretages en bedømmelse af, om parten kan antages at have mulighed for ved tilvejebringelse af yderligere oplysninger at afsvække den pågældende oplysningens betydning for sagens afgørelse. I tvivlstilfælde bør der ske høring.

Det vil altid skulle fremgå af meddelelse til modtager om genberegning af boligsikringen på hvilket grundlag genberegningen er foretaget. Dette gælder uanset om der er foretaget høring eller ej.

9.3. Afgørelse af sagen

9.3.1. Er sagen klar til afgørelse?

Inden sagen afgøres, skal kommunen overveje, om der er *indhentet alle de oplysninger*, som er nødvendige og hensigtsmæssige at indhente.

Kommunen skal herefter overveje, om der er *hørt over alle væsentlige oplysninger*, som indgår i sagen, og som kan være til ugunst for en eller flere parter.

9.3.2. Afgørelsens form

Der er ikke et udtrykkeligt krav, at afgørelsen skal ske skriftligt, hvorved afgørelsen i princippet kan meddeles *mundtligt*. Det er imidlertid i overensstemmelse med god forvaltningsskik, at afgørelser som udgangspunkt meddeles skriftligt. Det anbefales derfor, at *alle* afgørelser meddeles skriftligt. Hvis en kommune vælger at meddele afgørelsen mundtligt, skal der under alle omstændigheder udfærdiges et notat herom, jf. lov om offentlighed i forvaltningen § 6, og en borger vil endvidere kunne kræve at få meddelt afgørelsen skriftligt, jf. sagsbehandlingslovens § 23, hvis ikke afgørelsen giver vedkommende fuldt ud medhold.

9.3.3. Begrundelse

Skriftlige afgørelser til borgerne skal efter sagsbehandlingslovens §§ 22 og 24 altid begrundes, hvis ikke borgeren får fuldt ud medhold.

Afgørelsen skal således altid indeholde en henvisning til de retsregler, afgørelsen er truffet efter. Herudover skal der være en *kort angivelse af de faktiske omstændigheder/kendsgerninger*, som kommunen har tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

I forbindelse med afgørelser, som meddeles mundtligt, bør vedkommende også altid informeres om begrundelsen, og det bør noteres, at dette er sket.

9.3.4. Klagevejledning

I en skriftlig afgørelse, som ikke giver sagens parter fuldt medhold, skal der endvidere orienteres om, at kommunens afgørelse kan påklages til Det Sociale Ankenævn, jf. afsnit 3,6.

Uanset at afgørelsen meddeles mundtligt, bør der gives klagevejledning, og der bør foretages notat om, at vejledningen er givet.

En manglende klagevejledning bevirker, at klagefristen først løber fra det tidspunkt, klagevejledningen gives. Hvis der er givet klagevejledning, men der deri er angivet en for lang frist, kommer denne fejl som klart udgangspunkt modtageren til gode, således at klagen må antages for rettidigt indgivet, hvis den oplyste klagefrist overholdes.